

De kastanjes uit het vuur

Marga Hoek,
directeur De Groene
Zaak

De energiesector is één van de sectoren die een transitie doormaakt naar duurzaam ondernemen. Daar zijn dwingende redenen voor.

Transitie is noodzakelijk: de voorraden brandstoffen die goedkoop winbaar zijn raken langzaam maar zeker uitgeput, en moeten in toenemende mate worden geïmporteerd uit landen waarvan we niet weten of ze voor onbepaalde tijd aan Nederland willen blijven leveren.

Daarnaast brengt de winning van fossiele brandstoffen andere milieueffecten met zich mee die op de lange termijn schadelijk zijn. Te denken valt aan fijnstof en stikstofoxiden, maar ook aan verwoesting van het milieu in wingebieden en verlies aan biodiversiteit door de hele keten van winning tot gebruik.

De vraag is wel of die transitie snel genoeg verloopt. Want hoewel een groeiend aantal bedrijven zich reeds toelegt op een duurzame bedrijfsvoering, blijkt het in de huidige marktverhoudingen en onder de huidige wetgeving vaak winstgeverder om energie door middel van fossiele en nucleaire brandstoffen op te wekken. Tegelijkertijd ondervinden duurzaam werkende bedrijven nog veel hindernissen, waardoor een verdere groei van (zowel klein- als grootschalige) hernieuwbare energieproductie wordt belemmerd. Die combinatie van ongewenste prikkels en ongewenste hindernissen maakt dat het, om het maar eens populair te zeggen, niet erg opschiet.

Steviger aanzetten

Van De Groene Zaak, een platform van bijna 80 ondernemingen die koploper zijn in duurzaam ondernemen, mag het dan ook allemaal wel wat steviger aangezet worden. We moeten toe naar een volledige internalisering van externe kosten in de marktprijzen (een *green level playing field*) en tot het zover is moet het beleid actief gericht zijn op snelle en grootschalige uitbreiding van hernieuwbare energieproductie. Dat is, *in a nutshell*, onze boodschap aan het kabinet. Want in dit stadium is de overheid de enige partij die een speelveld kan creëren waar ongewenste prikkels worden wegnomen en de maatschappelijke kosten zijn geïnternaliseerd. Marktpartijen zullen binnen die nieuwe markt hun keuzes kunnen maken voor de voor hun specifieke behoefte best bruikbare technieken. Dit zal leiden tot een stabiel investeringsklimaat waarbij bedrijven durven investeren in duurzaamheid.

Wat De Groene Zaak betreft kan er nu al een grote stap in de goede richting worden gezet door in te zetten op een Green Deal tussen overheid en markt op energiegebied. Essentie van die Green Deal is dat de overheid en markt hun krachten bundelen op het niveau van bestuurlijke doelstellingen. De overheid stelt daarbij de strategische kaders vast, en gebruikt de markt om een optimale bijdrage te leveren aan de transitievraagstukken die nog open liggen. Een model dat radicaal breekt met het huidige poldermodel waarin toch vooral gestuurd wordt op 'oplossingen' waar iedereen mee kan leven, maar doorgaans niemand echt enthousiast over is. De Groene Zaak wil dit doorbreken en deals gaan sluiten die de duurzame energietransitie werkelijk een stap verder brengen. Oplossingen die een einde maken aan de huidige bevoordeling van fossiele brandstoffen, die leiden tot een verdiscontering van de externe kosten van fossiele bronnen in de kostprijs en die bijdragen aan een stabiel investeringsklimaat. Binnen onze eigen gelederen staan tal van partners te popelen om een bijdrage te leveren aan innovaties op energiegebied. Bestuurders uit de publieke sector die voldoende lef en visie hebben kunnen dus rekenen op partners die echt de kastanjes uit het vuur durven te halen.

Menens

Het idee van een Green Deal is – zij het niet concreet uitgewerkt – ook terechtgekomen in het regeerakkoord. Er is dus kennelijk wil en ruimte bij de huidige coalitiepartners om die stap te zetten. De energiesector zou hiervan enorm kunnen profiteren. Binnenkort organiseert De Groene Zaak een eerste congres voor bestuurders uit de publieke sector over het concept Green Deal. Een eerste handreiking naar het kabinet om te laten zien dat het ons menens is. Wij kunnen en willen effectief bijdragen aan het realiseren van economische, sociale en milieutechnische beleidsdoelstellingen, met nadruk op effectiviteit en kostenbeheersing. Wij kunnen en willen innovatie stimuleren en nieuwe kennis ter beschikking stellen. En we zoeken een overheid als partner die rechtmatig en transparant handelt en problemen duurzaam aanpakt, zonder de rekening door te schuiven naar volgende generaties. Prima basis voor een deal, toch?